

De 40 meest risicovolle beroep-sector combinaties op het gebied van gezond, veilig en eerlijk werk

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Beschrijving van de risico's binnen de meest risicovolle beroep-sector clusters	10
2.1	Machinebedieners en assemblagemedewerkers	10
2.2	Laders, lossers en ondersteunend fysiek werk	10
2.3	Vrachtwagenchauffeurs en Transportwerkers	11
2.4	Schilders en metaalbewerkers	11
2.5	Verzorgenden	12
2.6	Overige beroepen in de Industrie	12
2.7	Schoonmakers	13
2.8	Monteurs	13
2.9	Sociale werkvoorziening	13
2.10	Overige niet gegroepeerde beroepen	14
2.10.1	Overige beroepen in de sector 'Uitzendbureaus' (SBI-code 78201)	14
2.10.2	Reisbegeleiders, conducteurs, reisleiders en gidsen in de sector 'Scheepvaart en luchtvaart' (SBI-codes 50, 51, 5222, 5223, 52241)	14
2.10.3	Beveiligingswerkers in de sector 'Particuliere beveiliging' (SBI-code 801)	15
2.10.4	Koks in de sector 'Restaurants' (SBI-code 56101)	15
2.10.5	Postboden, koeriers en postsorteerders in de sector 'Post en koeriers' (SBI-code 53)	15

1 Inleiding

De Nederlandse Arbeidsinspectie ziet het als haar missie om bij te dragen aan gezonde, veilige en eerlijke arbeidsomstandigheden in Nederland. Dit geeft zij vorm door middel van risicogericht toezicht. Risicogericht wil zeggen dat de Arbeidsinspectie vooral daar optreedt waar de risico's op ongezonde, onveilige en oneerlijke arbeidsomstandigheden het grootst zijn.

Sommige werknemers lopen meer risico's dan anderen. Dat heeft onder meer te maken met het hun beroep en met de economische sector waarin zij werkzaam zijn. Veel van het toezicht van de Arbeidsinspectie richt zich op specifieke sectoren. Sectoren waar werknemers relatief veel risico lopen op schade als gevolg van ongezonde, onveilige of oneerlijke arbeidsomstandigheden.

Als veel werknemers met een bepaald beroep in een bepaalde sector bijvoorbeeld aangeven dat ze vaak ziek worden door hun werk, ontevreden zijn over de hoogte van hun salaris of over hun arbeidsomstandigheden, kan dat aanleiding zijn voor de Arbeidsinspectie om een project te starten gericht op die groep. Bijvoorbeeld om inspecties uit te voeren bij bedrijven werkzaam in die sector en dan binnen het bedrijf de aandacht te richten op werknemers met dat beroep. Kennis over het beroep van een werknemer en de sector waarin ze werken maakt werknemers herkenbaar en daarmee vindbaar voor de Arbeidsinspectie.

Inzicht in welke werknemers relatief veel risico's lopen verkrijgt de Arbeidsinspectie onder andere door gebruik te maken van data. Een belangrijke databron is de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA). De NEA is een jaarlijks onderzoek onder meer dan 60.000 werknemers. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) voeren dit onderzoek uit, in overleg met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Werknemers die meedoen aan de NEA beantwoorden onder andere vragen over hun arbeidsomstandigheden, verzuim, arbeidsongevallen, arbeidsvoorwaarden en tevredenheid met allerlei aspecten van hun werk. Niet alle werknemers die het CBS en TNO aanschrijven doen mee met het onderzoek. Sommige groepen, zoals jongeren, werknemers met een migratieachtergrond en laaggeletterde werknemers, doen minder vaak mee en zijn daarom ondervertegenwoordigd. CBS en TNO corrigeren hiervoor door middel van weging van de resultaten (respondenten onder minder goed responderende groepen tellen zwaarder mee), maar waarschijnlijk zal niet alle vertekening van de resultaten hierdoor verdwijnen. Desondanks is de NEA een waardevolle bron om meer inzicht te krijgen in de arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden van werknemers in Nederland.

De Inspectie maakt al lang gebruik van de NEA en blijft zoeken naar manieren om de data nog beter te benutten. In 2023 heeft de Inspectie daarom, mede naar aanleiding over de berichtgeving over de misstanden bij de bagage-afhandelaars op Schiphol, een applicatie ontwikkeld, het Beroepen & Sectoren Dashboard, waarmee het mogelijk is in te zoomen op specifieke beroepen binnen specifieke sectoren.

Doordat de applicatie NEA-data over de jaren 2014-2021 gebruikt en alle beschikbare data met behulp van indicatoren ordent, bleek het mogelijk op een detailniveau in te zoomen op deze beroepen-sectoren clusters van werknemers dat voor die tijd niet mogelijk was. Vanwege een trendbreuk in de opzet van de NEA is het op dit moment niet mogelijk de NEA-gegevens vanaf 2022 voor het dashboard te gebruiken. Dat zal over een aantal jaar wel weer mogelijk zijn. Dan zal de Arbeidsinspectie het dashboard bijwerken met deze meer recente gegevens.

Bij het samenstellen van de beroepen-sectoren clusters (hierna: clusters) hebben we gebruik gemaakt van de ISCO-o8-beroepenindeling¹, de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS² en de op de SBI gebaseerde sectorindeling die de Inspectie zelf hanteert. De indelingen die we hebben gebruikt zijn hiërarchisch. Het samenstellen van de clusters is een iteratief proces geweest dat begon op het meest precieze niveau: unit group voor ISCO-o8 en SBI5 voor SBI. Wanneer een combinatie van een waarde op de unit group en SBI5 ten minste 75 respondenten in de NEA bevatte, dan werd die combinatie een cluster. In de tweede stap herhaalden we het proces op een minder precies niveau, waarbij we alleen de respondenten meenamen die in de vorige stap nog niet waren ingedeeld in een cluster. In de derde stap hebben we de SBI-indeling losgelaten en de sectorindeling van de Inspectie gebruikt. Uiteindelijk hebben we in zes stappen 99% van alle respondenten in een cluster kunnen indelen. Dit resulteerde in 2118 verschillende clusters.

De Inspectie heeft voor elk van deze clusters op basis van informatie uit de NEA (antwoorden van werknemers op vragen) en op basis van aanvullende informatie uit registraties van het CBS ongeveer vijftig indicatoren geformuleerd. Deze indicatoren zijn gebruikt om te komen tot zes samenvattende thema's:

1. Kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt
2. Kwetsbaarheid voor oneerlijk werk
3. Kwetsbaarheid voor ongezond en onveilig werk
4. Ongezond werk als gevolg van psychosociale arbeidsbelasting en ongezonde arbeidspatronen
5. Ongezond werk als gevolg van ongezonde fysieke arbeidsomstandigheden
6. Kwetsbaarheid in het algemeen

In bijlage 1 staat een overzicht van de indicatoren die onderdeel uitmaken van de zes samenvattende thema's.

Bij **kwetsbaarheid op de arbeidsmarkt** gaat het om de arbeidsmarktpositie (het aandeel werknemers dat denkt niet makkelijk een andere baan te kunnen krijgen of zich zorgen maakt hun huidige baan te verliezen), opleidingsniveau, afkomst (geboren buiten Nederland) en welvaartsniveau.

Bij **kwetsbaarheid voor oneerlijk werk** gaat om ontevredenheid met de baan, ontevredenheid met het salaris, geen vaste baan hebben omdat het vinden van een vaste baan niet lukt, ontevredenheid over de leidinggevenden, geen sociale steun voelen van de leidinggevende, geen sociale steun voelen van collega's en het ontbreken van baanzekerheid.

Bij **kwetsbaarheid voor ongezond of onveilig werk** gaat het om de algemene tevredenheid over de arbeidsomstandigheden, de algemene gezondheidstoestand van de werknemer, verzuim als gevolg van werk en psychische vermoeidheid.

Bij **ongezond werk als gevolg van psychosociale arbeidsbelasting en ongezonde arbeidspatronen** (hierna: PSA) gaat het om werkdruk, ongewenst gedrag en ongezonde arbeidspatronen (met name nachtwerk).

Bij **ongezond werk als gevolg van ongezonde fysieke arbeidsomstandigheden** gaat het om blootstelling aan gevaarlijke stoffen, fysieke overbelasting en (on)veiligheid op de werkvloer.

1 ILO (2024). International Standard Classification of Occupations (ISCO). Geraadpleegd 18 juli 2024 van [International Standard Classification of Occupations \(ISCO\) | International Standard Classification of Occupations \(ISCO\) \(ilo.org\)](https://www.ilo.org/public/standard/Classification%20of%20Occupations%20(ISCO)%20International%20Standard%20Classification%20of%20Occupations%20(ISCO)%20(ilo.org).).

2 CBS (2024). Standaard Bedrijfsindeling (SBI). Geraadpleegd 18 juli 2024 van [SBI codes · Centraal Bureau voor de Statistiek \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/standaard-bedrijfsindeling-sbi).

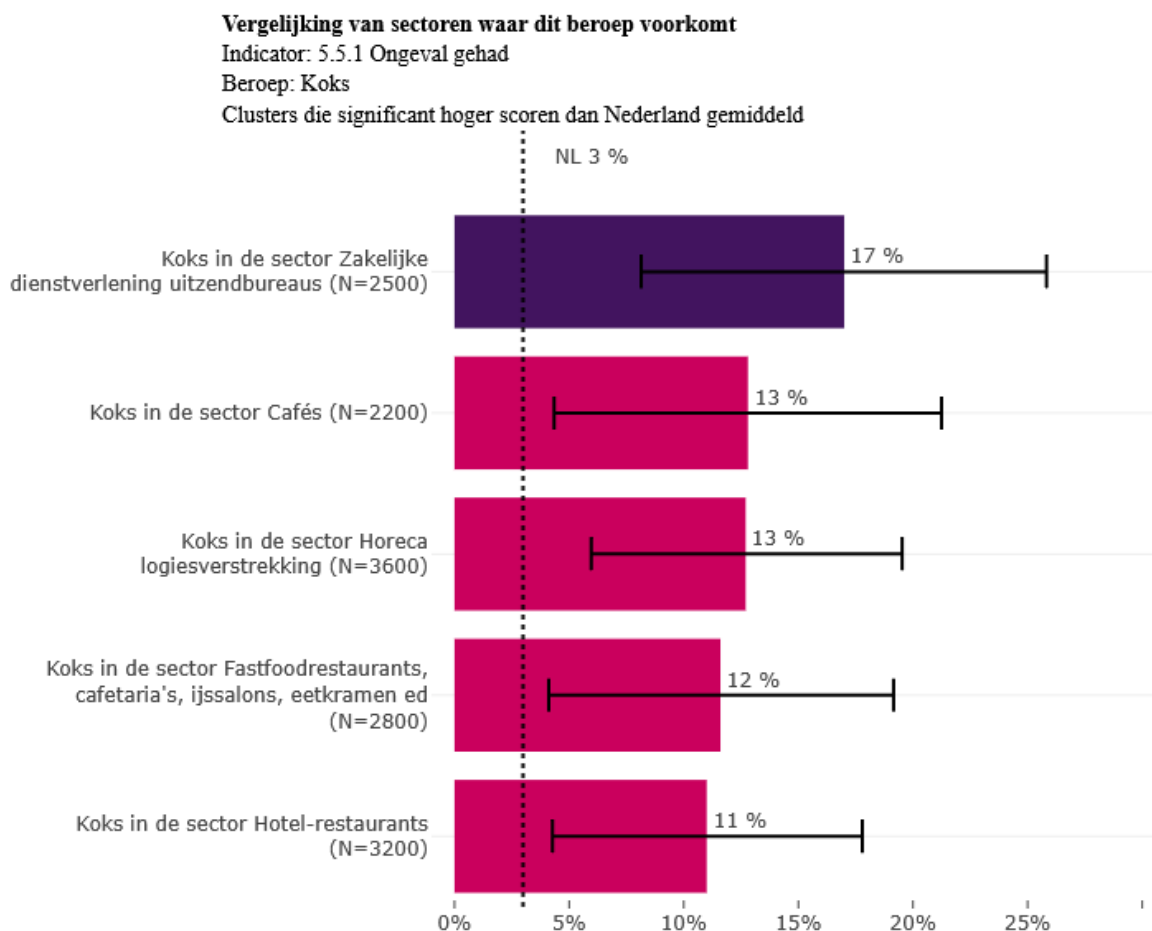
Bij de twee ongezond werk-thema's zijn alleen indicatoren meegenomen die betrekking hebben op risico's op ongezond en onveilig werk die de Inspectie in haar [Meerjarenplan 2023-2026](#) heeft benoemd als prioritaire risico's. De prioritaire risico's zijn de risico's waarop de Inspectie actief programmeert. Actieve projecten zijn projecten die niet het gevolg zijn van meldingen die bij de Inspectie worden gedaan, bijvoorbeeld meldingen dat een werkgever zijn werknemers onveilig laat werken of onderbetaalt. Juist bij het kiezen van de risico's, problemen en groepen werknemers waarop actieve projecten zich richten kan het Beroepen-sectoren dashboard waardevol zijn.

Deze vijf thema's met alle onderliggende indicatoren zijn vervolgens samengevoegd in **kwetsbaarheid in het algemeen**. Dat is een optelling van alle kwetsbaarheden samen, plus de twee ongezond werk-indicatoren.

De waarde van een beroepen-sectoren cluster op een indicator of een overkoepelend thema bepalen we door per cluster te berekenen hoeveel werknemers scoren op de voor de indicator gebruikte vraag of informatiebron. Dus bijvoorbeeld hoeveel werknemers 'nee' antwoorden op de vraag of ze sociale steun van collega's voelen, of hoeveel werknemers uit een cluster buiten Nederland geboren zijn. Door het percentage werknemers in een cluster dat scoort op een indicator te vergelijken met het gemiddelde over alle clusters samen weten we of het cluster op dit aspect veel slechter of veel beter dan gemiddeld scoort. Waarbij geldt dat hoe hoger de score op een indicator is, hoe slechter een cluster scoort. De applicatie toont vervolgens alle clusters die (statistisch) significant bovengemiddeld slechter scoren op die indicator dan het Nederlandse gemiddelde, in volgorde. De slechts scorende clusters staan bovenaan. Zo kunnen we dus per indicator en per thema duidelijk zien in welke beroepen-sectoren clusters werknemers veel risico lopen. De applicatie kan clusters vergelijken met andere beroepen binnen dezelfde sector of met andere sectoren binnen dezelfde beroepsgroep.

In figuur 1 is een voorbeeld te zien van hoe de applicatie de resultaten presenteert. Behalve een percentage en het Nederlandse gemiddelde (de stippellijn) geeft de applicatie ook een betrouwbaarheidsmarge weer. Als de betrouwbaarheidsmarges overlappen, dan wil dat zeggen dat de clusters niet statistisch significant van elkaar verschillen. Bij het cluster staat een schatting van het aantal werknemers in Nederland dat tot dat cluster behoort.

Figuur 1. Voorbeeld schermafdruck beroepen-sectoren applicatie

In dit rapport presenteren we de resultaten voor kwetsbaarheid in zijn algemeenheid. Een hoge score op deze indicator geeft aan dat er in het betreffende cluster veel verschillende risico's samenkomen. Dit betekent dat de werknemers die tot deze clusters behoren een grote kans hebben te maken te hebben met ongezond, onveilig en/of oneerlijk werk. Dat is voor de Arbeidsinspectie reden om extra aandacht voor werknemers die binnen deze clusters werkzaam zijn, te hebben.

We beschrijven de risico's die bij de Top 40 van de hoogst scorende clusters spelen. Daarbij bundelen we clusters die qua soort werk op elkaar lijken.

Tabel 1. De Top 40 meest risicovolle beroep-sector clusters met het percentage voor gezond, veilig en eerlijk werk kwetsbare werknemers binnen het cluster.

Beroep		
1	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie mineraal	31,8
2	Bedieners installaties metaalbewerkings- en verwerking in de sector Vervaardiging van metalen in primaire vorm	30,9
3	Laders en lossers in de sector Expeditie, cargadoors, bevrachters en andere tussenpersonen in het goederenvervoer	28,5
4	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie bakkerijen	28,4
5	Laders en lossers in de sector Scheepvaart en luchtvaart	27,8
6	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie farmacie kunststoffen	26,8
7	Overige beroepen in de sector Industrie voeding en kleding	26,2
8	Ondersteunend fysiek werk in de sector Industrie metaal primair	26,2
9	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie hout papier	25,9
10	Slagers, bakkers, meubelmakers en kleermakers in de sector Industrie voeding en kleding	25,8
11	Schoonmakers in de sector Overige facility management reiniging landschapsverzorging	25,8
12	Productieleiders en -operators in de sector Industrie farmacie kunststoffen	25,7
13	Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie farmacie kunststoffen	25,7
14	Vrachtwagenchauffeurs in de sector Inzameling van onschadelijk afval	25,3
15	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie olie chemie	25,0
16	Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie hout papier	24,7
17	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie voeding en kleding	24,4
18	Overige Ondersteunend fysiek werk in de hoofdsector Vervoer	24,4
19	Machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sector Industrie metaalproducten	23,9
20	Overige beroepen in de sector Uitzendbureaus	23,0
21	Schilders en metaalbewerkers in de sector Industrie machines	23,0
22	Overige beroepen in de sector Sociale werkvoorziening	22,8
23	Productieleiders en -operators in de sector Industrie voeding en kleding	22,7
24	Schilders en metaalbewerkers in de sector Industrie metaalproducten	22,7
25	Inpakkers in de sector Sociale werkvoorziening	22,7
26	Reisbegeleiders, conducteurs, reisleiders en gidsen in de sector Scheepvaart en luchtvaart	22,7
27	Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie voeding en kleding	21,8
28	Overige Ambachtslieden in de hoofdsector Industrie	21,7
29	Overige Ondersteunend fysiek werk in de hoofdsector Industrie	21,6
30	Overige Persoonlijke dienstverleners in de hoofdsector Industrie	21,3
31	Schoonmakers in hotels, kantoren in de sector Interieurreiniging van gebouwen	21,2
32	Overige Monteurs in de hoofdsector Industrie	20,5
33	Beveiligingswerkers in de sector Particuliere beveiliging	20,4
34	Overige Transportwerkers in de hoofdsector Industrie	20,4

Beroep		
35	Vrachtwagenchauffeurs in de sector Goederenvervoer over de weg (niet nader gespecificeerd)	20,0
36	Vrachtwagenchauffeurs in de sector Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen)	19,3
37	Koks in de sector Restaurants	19,1
38	Machinemonteurs, montage en reparatie in de sector Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's (geen import van nieuwe)	18,8
39	Postboden, koeriers en postsorteerders in de sector Post en koeriers	18,6
40	Verzorgenden intramuraal in de sector Verzorgingshuizen	18,1

2 Beschrijving van de risico's binnen de meest risicovolle beroep-sector clusters

2.1 Machinebedieners en assemblagemedewerkers

De eerste groep die we beschrijven bestaat uit machinebedieners en assemblagemedewerkers in de sectoren 'Industrie mineraal' (SBI-code 23)³, 'Vervaardiging van metalen in primaire vorm' (SBI-code 24), 'Industrie bakkerijen' (SBI-code 107), 'Industrie farmacie kunststoffen' (SBI-codes 21-22), 'Industrie hout papier' (SBI-codes 16-17), 'Industrie olie chemie' (SBI-codes 19-20), 'Industrie voeding en kleding' (SBI-codes 101-106, 108-109, 11-15) en 'Industrie metaalproducten' (SBI-code 25).

Kijkend naar de samenstelling van deze groep zien we veel kwetsbaarheden samenkomen. Zo zien we dat in bijna alle clusters binnen deze groep relatief veel werknemers voorkomen met een slechte arbeidsmarktpositie en een laag opleidingsniveau. Ook zijn deze werknemers vaker dan gemiddeld geboren in het buitenland. Tot slot geven werknemers in deze groep aan weinig sociale steun van hun leidinggevend te ervaren.

We zien bij de machinebedieners en assemblagemedewerkers in de industrie een grote diversiteit aan risico's. Fysieke overbelasting, werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid zijn de meest voorkomende prioritaire risico's in de groep. Machinebedieners en assemblagemedewerkers geven aan dat ze in hun werk veel kracht te moeten zetten en zwaar werk doen, en dat ze hiervoor maatregelen nodig vinden. Ook geven ze aan dat ze met gevaarlijke stoffen werken. Ook op dit gebied en op het gebied van onveiligheid in het algemeen vinden ze het nodig dat de werkgever (meer) maatregelen neemt.

Verder zien we dat er in deze groep vaak sprake is van ongezonde arbeidspatronen, met name nachtwerk. Werknemers in deze groep rapporteren ten slotte relatief vaak intern ongewenst gedrag.

2.2 Laders, lossers en ondersteunend fysiek werk

Deze groep bestaat uit laders, lossers en ondersteunend fysiek werk in de sectoren 'Expeditieuren, cargadoors, bevrachters en andere tussenpersonen' (SBI-code 52291), 'Scheepvaart en luchtvaart' (SBI-codes 50, 51, 5222, 5223, 52241), 'Industrie metaal primair' (SBI-code 24), overige sectoren in de hoofdsector 'Vervoer' (SBI-codes 49-53), en overige sectoren in de hoofdsector 'Industrie' (SBI-codes 06-39).

De kwetsbaarheidspatronen die we bij groep 2 zien zijn vergelijkbaar met groep 1. Zo zien we in deze groep dat bijna alle clusters een slechte arbeidsmarktpositie en een laag opleidingsniveau hebben. Bovendien zijn laders en lossers in de sectoren 'Expeditieuren, cargadoors, bevrachters en andere tussenpersonen' en 'Scheepvaart en luchtvaart' vaker geboren in het buitenland. Werknemers in veel van deze clusters geven aan weinig sociale steun van hun leidinggevende te ontvangen. Ook komt een slechte algemene gezondheid in deze groep vaker voor.

3 SBI staat voor Standaard Bedrijfsindeling. Zie voor meer informatie CBS (2024). Standaard Bedrijfsindeling. Geraadpleegd 26 juni 2024 van [SBI codes · Centraal Bureau voor de Statistiek \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl).

Ook voor laders, lossers en ondersteunende fysieke werkers zijn de meest voorkomende prioritaire risico's fysieke overbelasting, werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid. Deze groep geeft aan dat ze fysiek zwaar en gevaarlijk werk doen en met stoffen werken. Zij achten maatregelen voor alle drie die risico's nodig.

Verder zien we dat er in deze groep vaak sprake is van nachtwerk en intern ongewenst gedrag.

2.3 Vrachtwagenchauffeurs en Transportwerkers

Deze groep bestaat uit vrachtwagenchauffeurs en transportwerkers in de sectoren 'Inzameling van onschadelijk afval' (SBI-code 3811), 'Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen)' (SBI-code 4941), 'Overige goederenvervoer over de weg (niet nader gespecificeerd)' (SBI-code 494) en overige sectoren in de hoofdsector 'Industrie' (SBI-codes 06-39).

Kijkend naar de samenstelling van deze groep zien we dat veel werknemers een laag opleidingsniveau hebben. Ook geven werknemers in deze groep aan weinig sociale steun van hun leidinggevenden te ontvangen. In sommige van de clusters hebben werknemers eveneens een slechtere algemene gezondheid.

Net zoals de eerste twee groepen zijn fysieke overbelasting, werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid bij de vrachtwagenchauffeurs en transportwerkers de meest voorkomende prioritaire risico's. Deze groep geeft eveneens aan dat ze fysiek zwaar en gevaarlijk werk doen en met stoffen werken en maatregelen voor alle drie risico's gewenst zijn.

Verder zien we dat er in deze groep vaak sprake is van nachtwerk en in sommige clusters ook van intern ongewenst gedrag.

2.4 Schilders en metaalbewerkers

Deze groep bestaat uit schilders en metaalbewerkers in de sectoren 'Industrie machines' (SBI-code 28) en 'Industrie metaalproducten' (SBI-code 25).

Schilders en metaalbewerkers hebben vaak een laag opleidingsniveau en geven aan weinig steun van hun leidinggevende te ontvangen. De werknemers in de sector 'Industrie machines' geven aan een slechte leidinggevende te hebben, terwijl degenen in de sector 'Industrie metaalproducten' weinig sociale steun van hun collega's ervaren.

Verder zien we dat de schilders en metaalbewerkers in de sector 'Industrie machines' kwetsbaar zijn wat betreft ongezond en onveilig werk. Zij geven aan een slechte algemene gezondheid te hebben en eerder verzuimd te hebben als gevolg van hun werk.

Ook in deze groep behoren fysieke overbelasting, het werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid tot de belangrijkste prioritaire risico's. Deze groep geeft aan dat ze fysiek zwaar en gevaarlijk werk doen en met stoffen werken en dat maatregelen voor alle drie de risico's nodig zijn.

Psychosociale arbeidsbelasting speelt in de sector 'Industrie machines' een rol in de vorm van intern ongewenst gedrag en de wens voor maatregelen om dit tegen te gaan. Voor de sector 'Industrie metaalproducten' speelt het risico op conflicten met collega's, de leidinggevende of de werkgever.

2.5 Verzorgenden

De vijfde groep bestaat uit verzorgenden in de sectoren 'Verzorgingshuizen' (SBI-code 87302) en 'Verpleeghuizen' (SBI-code 871).

Verzorgenden in deze sectoren hebben over het algemeen een laag opleidingsniveau. Hun kwetsbaarheden op de arbeidsmarkt bestaan voornamelijk uit ontevredenheid met hun salaris en weinig sociale steun van hun leidinggevenden. Wat betreft de kwetsbaarheden op het vlak van ongezond en onveilig werk zien we dat verzorgenden in deze groep een slechte algemene gezondheid hebben, vaker verzuimen als gevolg van werk, en in de sector Verzorgingshuizen vaker algemene psychische vermoeidheid rapporteren.

In deze groep komen verschillende risico's op het gebied van psychosociale arbeidsbelasting en ongezonde arbeidspatronen samen. De verzorgenden hebben vaak te maken met nachtwerk, werkdruk door een te hoge kwantitatieve werklust, werkdruk door emotioneel zwaar werk en extern ongewenst gedrag. Hiervoor achten ze meer maatregelen nodig. Hierboven komt nog fysieke arbeidsbelasting door vaak kracht te moeten zetten. Werknemers in deze groep geven aan meer maatregelen om fysieke overbelasting tegen te gaan nodig te vinden. Ten slotte komen verzorgenden in deze sectoren vaker in aanraking met gevaarlijke stoffen.

2.6 Overige beroepen in de Industrie

De zesde groep bestaat uit overige beroepen in de industrie, namelijk

Productieleiders en -operators in de sector Industrie voeding en kleding (SBI-codes 101-106, 108-109, 11-15)

- Slagers, bakkers, meubelmakers en kleermakers in de sector Industrie voeding en kleding (SBI-codes 101-106, 108-109, 11-15)
- Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie voeding en kleding (SBI-codes 101-106, 108-109, 11-15)
- Overige beroepen in de sector Industrie voeding en kleding (SBI-codes 101-106, 108-109, 11-15)
- Overige Ambachtslieden in de overige sectoren binnen de hoofdsector Industrie (SBI-codes 06-39)
- Overige Persoonlijke dienstverleners in de overige sectoren binnen de hoofdsector Industrie (SBI-codes 06-39)
- Productieleiders en -operators in de sector Industrie farmacie kunststoffen (SBI-codes 21-22)
- Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie farmacie kunststoffen (SBI-codes 21-22)
- Medewerkers in de industrie en bouw in de sector Industrie hout papier (SBI-codes 16-17)

Deze groep bestaat uit uiteenlopende beroepen die allemaal in de industrie werken. Door deze diversiteit en het hoge aantal beroepen zien we bij deze groep veel verschillende risico's.

Veel clusters in deze groep zijn kwetsbaar op het vlak van oneerlijk werk. Zo hebben werknemers in bijna alle clusters een slechte arbeidsmarktpositie en een laag opleidingsniveau. Ook zijn werknemers in deze clusters vaak geboren in het buitenland. Verder zien we in deze groep vaak dat werknemers weinig sociale steun van de leidinggevende ervaren en dat er vaak sprake is van nachtwerk.

Wat ook opvalt is dat alle clusters in deze groep ongezond lichamelijk werk verrichten en bijna alle clusters te maken hebben met gevaarlijke stoffen en onveiligheid op hun werkplek. Hiervoor achten de werknemers in deze groep (meer) maatregelen nodig.

2.7 Schoonmakers

Deze groep bestaat uit schoonmakers in de sectoren 'Overige facility management reiniging landschapsverzorging' (SBI-code 8129) en 'Interieurreiniging van gebouwen' (SBI-code 8121).

Kijkend naar de achtergrondkenmerken van deze groep zien we dat schoonmakers vaak een laag opleidingsniveau hebben, geboren zijn in het buitenland en een slechte algemene gezondheid hebben. De schoonmakers in de sector 'Interieurreiniging van gebouwen' hebben bovendien vaker een slechte arbeidsmarktpositie en een laag welvaartsniveau. Ook zijn ze ontevreden over hun arbeidsomstandigheden, hebben ze vaker te maken met psychische vermoeidheid en een hoge werkdruk vanwege te hoge kwantitatieve taakeisen. De schoonmakers in de sector 'Overige facility management, reiniging, landschapsverzorging' werken vaker 's nachts.

Verder is er bij deze groep sprake van ongezond lichamelijk werk. De schoonmakers in deze twee sectoren moeten vaker kracht zetten in hun werk en ze hebben met gevaarlijke stoffen te maken. De schoonmakers in de 'Interieurreiniging van gebouwen' rapporteren bovendien dat ze onveilig werk moeten doen. Werknemers in beide clusters achten maatregelen om fysieke overbelasting, het werken met stoffen en onveiligheid tegen te gaan noodzakelijk.

2.8 Monteurs

Deze groep bestaat uit monteurs in de hoofdsector 'Industrie' (SBI-codes 06-39) en machinemonteurs, montage en reparatie in de sector 'Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's (geen import van nieuwe)' (SBI-code 45112).

Deze groep wordt over het algemeen gekenmerkt door een laag opleidingsniveau. Bij de monteurs in de sector 'Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's' zien we dat ze ontevreden zijn met hun salaris en aangeven een slechte leidinggevende te hebben die weinig sociale steun biedt. Ondanks dat de monteurs in allebei de clusters een slechtere algemene gezondheid hebben, hebben alleen de monteurs in de sector 'Handel in en reparatie van personenauto's en lichte bedrijfsauto's' een hogere mate van verzuim als gevolg van hun werk. Bij monteurs in sector 'Industrie' is er vaker sprake van nachtwerk.

Wat betreft psychosociale arbeidsbelasting zien we dat deze groep vaker te maken krijgt met intern ongewenst gedrag en conflicten met collega's, hun leidinggevende of hun werkgever. Risico's op het gebied van ongezond lichamelijk werk zijn alleen relevant voor monteurs in de sector 'Industrie'. Zij moeten vaak kracht zetten in hun werk en werken met gevaarlijke stoffen. Met betrekking tot fysieke overbelasting en voor onveiligheid vinden ze meer maatregelen nodig.

2.9 Sociale werkvoorziening

Deze groep bestaat uit inpakkers en overige beroepen in de sector 'Sociale werkvoorziening' (SBI-code 32991). Bij overige beroepen gaat het om ambachtslieden (zie ook 1.10.1). Deze groep is met name kwetsbaar voor oneerlijke werkomstandigheden. De werknemers in deze groep hebben een slechte arbeidsmarktpositie, een laag opleidingsniveau, zijn relatief vaak geboren in het buitenland en hebben een laag welvaartsniveau. Ook geven ze aan ontevreden met hun baan en salaris te zijn en weinig sociale steun van hun leidinggevende en hun collega's te ontvangen. Ook voor ongezond of onveilig werk zijn ze kwetsbaar. Ze geven aan dat ze ontevreden zijn over hun arbeidsomstandigheden, ze verkeren in een relatief slechte algemene gezondheid en geven aan vaker te verzuimen en psychische vermoeidheidsklachten te hebben als gevolg van hun werk.

Op het vlak van psychosociale arbeidsbelasting zien we bij deze groep dat er vaak sprake is van intern ongewenst gedrag en dat ze maatregelen hiertegen noodzakelijk achten. Ook conflicten met collega's, de leidinggevende of de werkgever komen relatief vaak voor.

Voor de overige beroepen in de sector 'Sociale werkvoorziening' blijken ook risico's die onder ongezond lichamelijk werk vallen van toepassing. Zo komt fysieke overbelasting door kracht zetten en onveiligheid vaker voor en wensen de werknemers meer maatregelen om dit tegen te gaan.

2.10 Overige niet gegroepeerde beroepen

De laatste groep bestaat uit clusters die niet apart gecategoriseerd konden worden.

2.10.1 Overige beroepen in de sector 'Uitzendbureaus' (SBI-code 78201)

Het gaat hier om ambachtlieden (hieronder vallen bouwarbeiders, metaalarbeiders en machine-monteurs, medewerkers drukkerijen en kunstnijverheid, elektriciens en reparateurs van elektrische apparatuur, voedselverwerkende beroepen, houtwerkers en kleermakers) en werknemers waarvoor het beroep onbekend is, die als uitzendkracht werken.

In dit cluster zien we vooral veel kwetsbaarheid op het gebied van oneerlijk werk en de arbeidsmarkt. Zo hebben werknemers in dit cluster vaak een slechte arbeidsmarktpositie en een laag opleidingsniveau. Ook zijn ze vaak geboren in het buitenland, hebben ze een laag welvaartsniveau, zijn ze ontevreden met hun baan en hun salaris en werken ze onvrijwillig met een flexibel contract. Ten slotte geven ze aan weinig sociale steun van hun leidinggevende en hun collega's te ontvangen.

Verder geven de werknemers in dit cluster aan ontevreden te zijn over hun arbeidsomstandigheden, kampen ze vaker met psychische vermoeidheid en een slechte werk-privé balans. Ook achten ze meer maatregelen tegen intern ongewenst gedrag noodzakelijk.

Op het vlak van ongezond lichamelijk werk gaat het in dit cluster om fysieke overbelasting door kracht te moeten zetten, het werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid. Ook hiertegen vinden deze werknemers meer maatregelen noodzakelijk.

2.10.2 Reisbegeleiders, conducteurs, reisleiders en gidsen in de sector 'Scheepvaart en luchtvaart' (SBI-codes 50, 51, 5222, 5223, 52241)

In dit cluster zien we veel verschillende kwetsbaarheden. De werknemers in dit cluster hebben een slechte arbeidsmarktpositie en zijn vaker geboren in het buitenland. Ze verzuimen vaker als gevolg van werk, hebben vaker een slechte werk-privé balans en achten maatregelen tegen werkstress vaker nodig. Ook heeft deze groep te maken met extern ongewenst gedrag en vinden zij maatregelen hiervoor noodzakelijk. Bij deze werknemers is sprake van fysieke overbelasting omdat ze tijdens het werk vaker kracht moeten zetten. Verder worden ze blootgesteld aan gevaarlijke stoffen en onveiligheid. Tegen de laatste twee risico's willen ze meer maatregelen.

2.10.3 Beveiligingswerkers in de sector 'Particuliere beveiliging' (SBI-code 801)

Ook in dit cluster zien we veel verschillende risico's. Beveiligingswerkers in deze sector hebben een slechte arbeidsmarktpositie, zijn vaker geboren in het buitenland en ontevreden met hun baan en salaris. Verder geven ze aan een leidinggevende te hebben die weinig sociale steun biedt en zijn ze ontevreden over hun arbeidsomstandigheden. Werknemers in dit cluster verkeren vaker in slechte algemene gezondheid, verzuimen vaker als gevolg van werk en hebben vaker last van psychische vermoeidheid. Ze hebben te maken met ongezonde arbeidspatronen, met name met nachtwerk, en een slechte werk-privé balans. Werknemers in dit cluster achten meer maatregelen voor emotioneel zwaar werk nodig. Ook ervaren ze vaker zowel intern alsook extern ongewenst gedrag en willen ze meer maatregelen tegen allebei. Ze hebben vaker conflicten met hun collega's, leidinggevendenden of werkgever. Ten slotte is er in dit cluster sprake van gevaarlijk werk en daarom ook de wens voor meer maatregelen tegen onveiligheid.

2.10.4 Koks in de sector 'Restaurants' (SBI-code 56101)

Koks in dit cluster hebben vaker een laag opleidingsniveau en zijn vaker geboren in het buitenland. Ze geven vaker aan ontevreden te zijn met zowel hun baan alsook hun salaris en hun arbeidsomstandigheden. We zien in dit cluster dat er vaker sprake is van ongezonde arbeidspatronen en een hoge werkdruk door te hoge kwantitatieve taakeisen en een slechte werk-privé balans. Fysieke overbelasting door kracht te moeten zetten, het werken met gevaarlijke stoffen en onveiligheid komen ook in deze groep voor. De werknemers in dit cluster willen meer maatregelen tegen fysieke overbelasting door zwaar werk.

2.10.5 Postboden, koeriers en postsorteerders in de sector 'Post en koeriers' (SBI-code 53)

In dit cluster zien we verschillende kwetsbaarheden. Werknemers in dit cluster hebben vaker een slechte arbeidsmarktpositie, laag opleidingsniveau, laag welvaartsniveau, en zijn vaker ontevreden met hun salaris. Ook geven ze aan weinig sociale steun door collega's te ervaren. Ze zijn vaker ontevreden over hun arbeidsomstandigheden en verkeren vaker in slechte algemene gezondheid. Ten slotte is er in dit cluster sprake van fysieke overbelasting door kracht te moeten zetten en gevaarlijk werk, en de wens voor meer maatregelen tegen zwaar werk.

